

TELEGRAFUL ROMAN.

Apere Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinatate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.,
rândul cu litere garmond.

Crisa.

Sibiu, 5 Aprilie n.

Norii cei grei de pe orizontul politicii *externe* s'au răsfrat, furtuna a trecut, și acum încep a se îngrămădi norii pe cerul politicii *interne* și a amenința cu grea furtună patria noastră.

Dieta țării a luat de Marți vacanțe până la 26 Aprilie, nu pentru că nu ar avea doară de lucru, — căci legea electorală își așteaptă discutarea și votarea, — ci pentru a da guvernului posibilitatea de a-și regula afacerile cu Viena, și mai ales de a-și aduce în regulă chestia arzătoare și actuală a băncii independente maghiare. Guvernul, cum se știe, e pentru înființarea unei bănci de cartel, cu aceiași stăpâni capitaliști pe cari îi are acuma banca comună austro-ungară, dar cu conducere separată *maghiară*. Cei din Austria însă zic, decât bancă de cartel, mai bine bancă cu totul independentă maghiară!

Pertractările între guvernul maghiar și cel austriac s'au început în chestia băncii, dar nu s'au terminat. Au și fost întrerupte în timpul din urmă, din cauza evenimentelor grave din politica externă, dar acuma ele vor fi continuate și terminate, astfel, că la intrunirea de nou a dietei situația va fi limpede și sigură. Ori îi succede guvernului să esopereze banca de cartel, și atunci guvernul rămâne și mai departe la postul seu, pentru a face legea electorală și a conduce viitoarele alegeri, ori nu-i succede planul, și atunci guvernul se retrage, pentru a face loc altuia.

În cazul din urmă, cine va urma la putere? Asta e întrebarea cu care se ocupă toate gazetele și întreaga opinie publică maghiară. Și combinațiunile cam într'acolo merg, că după obiceiurile parlamentare ar trebui se urmeze partidul independent singur la putere, cu un guvern curăț kossuthist. Dar partidul kossuthist își are scrisă pe steagă banca independentă maghiară; și dacă actualul guvern cade pe tema băncii de cartel, Coroana sigur că nu va putea onora cu încrederea ei un guvern și o majoritate parlamentară, care cere și mai mult decât actualul guvern.

Va trebui deci, ca ori kossuthiștii să renunțe deocamdată la banca independentă maghiară și atunci vor putea se primească singuri formarea cabinetului și conducerea destinelor țării, ori apoi se treacă în opoziție, cerând de aci mereu banca independentă maghiară. Cu o opoziție care formează majoritatea parlamentară nu poate însă nime governa, și astfel în cazul din urmă disolvarea dietei se va impune, ca o necesitate inevitabilă.

Se va face deci o nouă alegere pentru dietă, durere însă, că tot pe baza legii electorale din trecut, pentru că nu s'a purtat de grije, ca noua lege electorală, promisă popoarelor patriei acesteia, să fie de fapt adusă

în curs de doi ani, cum se proiectase cu ocaziunea legării pactului între Coroană și coaliție.

Cine va conduce însă noile alegeri? Asta e a doua mare întrebare, pe care și-o pun politicienii maghiari, și aici răspunsul e mai greu de dat, pentru că lipsește baza oricărei combinațiuni. Se poate, că contele *Andrássy*, dacă se va simți destul de tare, ca să iee luptă, nu numai cu naționalitățile, ci chiar și cu kossuthiștii, la alegeri, pentru a-și forma o majoritate parlamentară compactă și unitară constituțională, dar se poate că *Lukács*, fostul ministru de finanțe, persoană binevăzută la curte, ori iarăși *Fejérváry*, sau altul dintre generalii credincioși ai Maiestății Sale. Cine poate să știe?

La tot cazul deci întorsături mari se vor întâmpla pela finea lunii acesteia în politica internă a țării noastre, din cari am dori să iase odată ceva bun și pentru noi, popoarele nemaghiare din patria aceea, și anume, barem atâta, ca legea, ce totuși va trebui să fie adusă cu privire la reformele electorale, să fie o lege dreaptă și multămitoare pentru toți, să fie o lege pusă pe bazele sufragiului universal, egal și direct, pentru că ori și cum, dar trăim în *era masselor*, când pretutindenea corpurile legiuitoare se compun din aleșii tuturor cetățenilor, nu din grația domnitorului, ori a unei clase sociale, până aci favorisată de soarte. Să se tacă deci loc și la noi masselor mari în constituția țării, pentru că nu în detrimentul, ci chiar în favorul patriei are să fie primenirea parlamentului cu puteri noi, cari posed încrederea masselor.

Legea congruei în casa magnaților.

Joi a fost discutată în casa magnaților *legea congruei*, votată din partea dietei, cu modificări și mai asupritoare, pentru naționalități, decum era textul original al proiectului de lege. În casa magnaților legea a fost combătută din punctul de vedere al intereselor bisericii noastre gr.-ort. române din partea Preasfințitului Domn Episcop al Aradului *Ioan I. Papp*, care a rostit vorbirea următoare:

„Domnilor magnați! În urma unor împrejurări absolut neatârnatore de voința mea, dintre membrii episcopatului bisericii gr.-orientale române din Ungaria și Ardeal singur eu pot lua parte la ședința aceea, și astfel mie-mi revine datoria, ca reprezentând interesele preoțimii bisericii mele, să exprim părerile episcopatului nostru față de proiectul novelar pus în desbatere. Deplin conștient de misiunea și datoria ce-mi impune situația asta dificilă, cu permisiunea dlui președinte și a dlor magnați, îmi iau voie să-mi desfășur părerile asupra proiectului ce țintește modificarea

legii XIV. din 1898 despre venitele preoților.

Episcopatul nostru a salutat cu bucurie știrea, că guvernul iubitei noastre patrii studiază modificarea legii amintite. Ne-am bucurat, că ideea modificării e pornită din principiul egalității și echității, astfel, că preoții confesiunilor recepte și recunoscute de lege să fie socotiți deopotrivă. Este cu dreptate, ca ei să se împărtășească deopotrivă din ajutorul statului, precum ei lucrează deopotrivă pentru întărirea temelilor statului, cultivând viața religioasă și moralitatea, propovăduind credința cătră tron și patrie, iubirea de-apropelui, toleranța religioasă, și întărind astfel moralitatea și legalitatea în stat și în biserică.

Episcopatul nostru s'a bucurat, căci a nădăjduit, că la modificarea legii se vor recunoaște serviciile credincioase pe cari preoțimea noastră, asemenea celorlalte corpuri preoțești, le aduce statului și îi va asigura un venit mai potrivit situației sale sociale, cerințelor moderne și chemării sale grele și adesea primejdiase.

Recunosc, că proiectul realizează ideea egalității, ca preoții tuturor confesiunilor să se împărtășească deopotrivă de congruă. Nu pot să trec însă sub tăcere plângerile ce avem față cu unele din dispozițiile proiectului.

Cea dintâiu plângere ce avem este, precum noi am arătat și la alte pri'ejuri, că proiectele cari ating interesele bisericii noastre se elaborează fără a se asculta *părerea episcopatului nostru*, chemat să aperse interesele bisericii noastre, al cărei reprezentant autorizat este. Mai mult chiar, unele dispoziții ale bisericii noastre au fost de tot nesocotite. Consecința acestui lucru e, că proiectele de asemenea natură trezesc cele mai serioase îngrijiri și temeri din partea noastră, prin textul și dispozițiile lor, dar și prin faptul adevărit nu de mult, că guvernele nu sunt aplecate a primi amendamente la proiectele depuse în parlament.

Dacă s'ar asculta însă *părerea domnilor episcopi* înainte de prezentarea proiectului, credem că am isbuti să convingem pe domnii miniștri de dreptatea dorințelor noastre, și am reuși să se ia în considerare organizația bisericii noastre recunoscute de stat, asigurându-se desideratele ei. În cazul contrar se întâmplă, ca la proiectul de față, că unele dispoziții ale bisericii se nesocotesc cu totul, în vreme ce retribuția preoțimii altor biserici se face în conformitate cu organizația confesiunii lor.

Ca dovadă îmi iau voe să amintesc, că biserica noastră, afară de preoți și de capelani, mai are și protopopi, iar protopopii sunt acei factori indispensabili pentru biserica noastră, fără mijlocirea cărora forurile superioare bisericești nu și-ar putea exercita, nici dreptul de disciplinare și inspecțiune, și n'ar putea nici să eșecute ordinațiunile

ministeriale. Dar cu toate, că protopopii fac însemnate servicii, atât bisericii, cât și statului, și cu toate, că legile politice bisericești le-au micșorat și lor deopotrivă venitul, proiectul acesta nici amintire nu face de ei.

Deși sper, că toate aceste rele se vor îndrepta, totuși nu pot rețacea, că pentru noi sunt deosebit de vătămătoare dispozițiunile proiectului cu privire la dotația capelanilor. Capelanii nostri sunt tratați întocmai ca cei catolici, câtă vreme se știe, că ei sunt oameni cu familie, cari au locuință și gospodărie deosebită de a preoților.

Foarte vătămător este și § 3 al proiectului, în urma căruia e aproape peste putință, ca biserica noastră să aibă preoți de o cultură superioară, ceeace, bine înțeles, nu e nici în interesul bisericii, și nici într'al statului. Și tocmai în ținuturile muntoase, cu comune mici și sărace, este mai mare trebuință de preoți luminați, cari prin pregătirea lor superioară să poată munci deopotrivă în folosul statului și al bisericii.

O mare nedreptate ni se face prin punerea în aplicare a legii din 48. Legea aceasta s'a abrogat prin legile de mai târziu. Iar acum prin legea asta veche se abrogă legile votate în urma ei. Acesta e un precedent periculos, prin care se violează constituția.

Punerea din nou în aplicare a legii dela 1840-46 poate fi și de altfel izvorul multor nedreptăți, deoarece prin legea aceasta pe de o parte nu se spune apriat, câtă știință de limbă ungurească să cere dela un preot, pe de altă parte nu se numește forul chemat să judece în astfel de cazuri.

Cu privire la disciplinarea preoților sunt de *părerea*, că delictele disciplinare ar trebui să se judece *exclusiv de cătră forurile bisericești*, căci biserica numai așa își poate menține autoritatea față de preoți. Iar încât privește așanumitele crime îndreptate în contra statului, nu sunt competente să judece aici, nici forurile bisericești, și nici guvernul. Ele se țin de competența judecătorilor independente, ceeace nu exclude, ca preotul, care va fi osândit pentru delict politice, să fie tras mai pe urmă în cercetare disciplinară de cătră forurile superioare bisericești, sau de cătră guvern.

Sunt nevoit să excepționez și aceea dispozițiune a §-lui 5, care vrea să aplice §-ul 9 din legea dela 1898, art. XIV, și în cazul, când preotul dotat dela stat nu se va supune ordinațiunilor ministeriale. Paragraful acesta este superflu, pentru că o ordinațiune ministerială numai atunci este legală, când răspunde unei legi oarecare.

Asta țin să o amintesc, nu pentru că m'aș teme, că astfel de ordinațiuni sunt periculoase pentru preoții din dieceza mea, — patriotismul preoților români din această dieceză nu a putut fi tras niciodată la îndoială, — dar mă tem, că de aici încolo fiecare guvern își va considera toate ordinațiunile sale de le-

gale, și în felul acesta se pot ivi neînțelegeri grave între biserică și stat.

După toate acestea declar, că nu primesc proiectul.

După închiderea dezbaterii generale, la care a mai luat parte, afară de Preasfințitul domn episcop al Aradului *Ioan I. Papp*, încă Arhiepiscopul romano-catolic *Városvy* din Calocea, episcopul evanghelic *Gyurätz* și contele *Károlyi Gyula*, a răspuns ministrul de culte și instrucțiune publică, contele *Apponyi Albert*, cam următoarele: Spunea, că proiectul de față nu stabilește în mod definitiv congrua preoțească. Preoții au o pregătire superioară învățătorilor, și se va sili de a ridica în conformitate congrua preoților, imediat ce situația bugetului va îngădui aceasta.

Dintre oratori numai P. S. Sa *Ioan I. Papp* episcopul Aradului a adus obiecțiuni însăși economiei legii. D-sa a arătat dorința, că înainte de a se prezenta proiectul, ar fi trebuit ascultată părerea episcopatului. Aici e însă vorba numai de o lege novelară, deci nu e nevoie de a se conforma legii XX din anul 1848, pe care în alte cazuri ar respecta-o. Dealtcum episcopatul a avut timp îndeajuns înainte de depunerea proiectului să și prezinte obiecțiunile, ceea ce episcopatul ortodox românesc a și făcut.

Obiecțiunea D-sale, că preoții capelani nu sunt îndeajuns retribuiți, e mai puțin întemeiată la biserică pe care P. S. Sa o reprezintă. Biserica ortodoxă românească cuprinzând 1,800.000 de suflete — jumătate din numărul de suflete al celor două biserici protestante, — are 1,200.000 de cor. ajutor pentru congruă, numai cu 50.000 de cor. mai puțin decât bisericile protestante.

Ajutorul de congruă dat bisericilor ortodoxe românești face 60% din totalul venitului preoțesc, pe când la biserică evanghelică de Augsburg e de 38% iar la biserică reformată 44%.

Ministrul mai spune, că sunt 186 de parohii românești, în cari preotul nu are nici 50 de cor. venit, în altele deși venitul e ceva mai mare, totuși suma cu care statul completează leafa preoțească e de câte 5—7—900 de coroane.

Polemizând cu P. S. Sa episcopul Aradului, ministrul îi răspunde la obiecțiunea ce a făcut articolului 3 spunând, că legea VI din 1840, care impune preoților cunoștința limbii ungurești, nu a fost abrogată prin nici o lege posterioară, căci legile cari asigură limba națională în liturgie nu exclud îndatorirea preotului de-a cunoaște limba ungurească. Dacă P. S. Sa vrea să menție școlile confessionale, precum crede ministrul, preotul care-i directorul ei, nu va putea controla instrucția limbii ungurești dacă nu o va cunoaște. Dimpotrivă, va dori să nu o execute, încât ar răsar multe conflicte între autoritățile statului și ale bisericii. Dealtel ministrul făgăduiește să aplice legea cu bunăvoință și se va aplica mai mult celor cari de aici înainte vor intra în slujbă, avându-se și aici în vedere, că trebuiesc cinci ani până la formarea unei noi generații.

Vorbește pe urmă despre obiecțiunile aduse articolului 5. În principiu, spune, se miră, că poate avea cineva obiecțiuni împotriva acestui articol. Dacă cumva se împotrivesc orânduieii statului și dispozițiilor lui, pedepsa cea mai mică e de a nu-l întări, sau cel puțin să nu-l sprijine, să nu-l plătească. P. S. Sa episcopul merge însă să se dea departe, cerând ca aceștia să fie dați judecătoriei penale.

Sunt însă cazuri numeroase, cari nu intră în prevederile discipli-

nei, nefiind atât de grave, cari însă totuși vor trebui pedepsite, altcum regulamentul disciplinar nu ar avea nici un rost și ar trebui înlocuit prin codul penal.

„P. S. Sa însă se mângăie, zice ministrul, că în eparhia sa nu va fi nevoie, de aplicarea acestui articol. Dea Dumnezeu să fie așa (Aplauze). Nimeni nu se va bucura mai mult ca mine. Dar atunci articolul poate fi indiferent P. S. Sale, precum pot să zic, că nu mă supără nici pe mine bunăoară dispozițiile codului penal privitoare la furt, la ucideri, la otrăviri, etc., știindu-mi cugetul curat de aceste crime (Iaritate). Dacă Dsa e convins, că biserică P. S. Sale nu va avea conflicte de asemenea natură cu statul, îl felicit și felicit și statul, dar tocmai pentru acest motiv nu vom șterge articolul.

De altfel domeniul de aplicare al articolului e atât de strâns mărginit și legat de atâtea rezerve și restrângeri, precum e: hotărârea consiliului de ministri, încunoștințarea M. Sale și competența contenciosului administrativ, care împlinesc dorința P. S. Sale, că judecătoria independentă va judeca orice caz, încât un abuz de al guvernului e imposibil.“

La urmă ministrul cere luarea în considerare a proiectului.

Proiectul a fost apoi votat, în general și pe articole și acum va fi înaintat Maiestății Sale spre înaltă sancționare, pentru a putea fi pus în aplicare.

† Alesandru Mocsonyi.

Intristătoarea știre despre moartea marelui nostru bărbat *Alesandru Mocsonyi* a făcut cea mai dureroasă impresie în Sibiu, și pretutindenea printre Români. Toate zările noastre au apărut încadrate în negru și cu articole lungi, consacrate memoriei decedatului. Catastrofa s'a întâmplat în noaptea de Joi spre Vineri, la orele 11. În jurul patului se aflau trei membrii familiei, cari apoi Vineri dimineața au luat imediat măsurile necesare pentru înmormântare. Au lansat următorul anunț funebru:

Văduva *Elena de Mocsonyi n. Somogyi de Györgyös*, ca soție, atât în numele său, cât și al fiicilor sale, văduva contesă *Livia Bethlen de Bethlen n. Mocsonyi de Foen și văd. contesă Georgina Bisungen și Nippenburg născ. Mocsonyi de Foen*, mai departe al curatei v. *Teresia de Mocsonyi n. Horváth de Zalabér*, al copiilor ei: *Catarina, Ergenia, Petru, Alesandru și Ionel*, precum și al văd. *Maria Mocsonyi n. baronesă Fischer de Nagy-Szalotya și al fiului ei Anton Mocsonyi de Foen*, aduce cu inimă frântă de durere la cunoștință, că neuitatul soț și rudenie

Alesandru de Mocsonyi

a încetat din viață, după îndelungate suferințe, la 1 Aprilie st. n. 1909 în al 68-lea an al vieții.

Rămășițele pământești ale defunctului se vor așeza spre vecinică odihnă Luni la 5 Aprilie st. n. la orele 11 din z', în mausoleul familiar din Foen.

Parastes se va celebra la 13 Maiu st. n. a. r. la orele 10 din zi în bisericile gr. or. române din Foeni, Căpâlnas, Birchis și Budapesta.

Birchis, 2 Aprilie st. n. 1909.

Oblinescă în pace!

La actul înmormântării a celebrat P. S. Sa episcopul *Ioan I. Papp* al Aradului, cu membri de ai înaltului cler din Sibiu, Arad și Caransebeș. Din Sibiu a mers la înmormântare P. C. Sa, protosingelul și directorul seminarial *Dr. Eusebiu R. Roșca*, reprezentând împreună cu Preasfințitul Episcop dela Arad metropolia, apoi domnii *Parteniu Cosma și Dr. Liviu Lemény*, în numele „Albinilor” și P. C. Sa protosingelul *Dr. Miron E. Cristea* cu asesorul consistorial *N. Ivan*, în numele „Asociației unei”. Eceleștia Sa, Arhiepiscopul și Metropolitul *Ioan Mțianu*, a trimis pentru a fi așezată pe sicriu, o prea frumoasă cunună de flori naturale, în numele metropoliei.

Din România.

Alegere de episcopi. Pe eri Duminecă, era anunțată întrunirea marelui colegiu al României, spre a face alegerea noilor episcopi pentru completarea vacantelor dela eparhiile Râmnicul-Noul-Severin și Dunărea de jos. Marelui colegiu e compus din membrii sfântului sinod, din deputați și senatori. S'a (fizi)at întâiu serviciu divin la metropolie, apoi s'a intrunit colegiul în ședință. A presidat I. P. S. Sa Metropolitul-Primat *Atanasie*, asistat de un Arhiereu și de doi secretari dela cameră și senat. Resultatul alegerii nu-l cunoaștem. Investirea noilor episcopi se va face mâine, Marți.

Societatea istorică română. Mercuri la orele 6 d. a. a ținut ședință comitetul executiv al societății istorice din București sub prezidenția domnului *Em. Kretulescu*. Secretarul a făcut o espunere amănunțită despre lucrările sevrășite de biroul societății de la Ienuarie până acuma, și a arătat, că s'au primit la comitet numeroase adesiuni de membri ai societății, atât din România, cât și din celelalte țări locuite de Români. S'a hotărât, ca societatea să țină un ciclu de conferințe și să aranjeze excursiuni istorice în luna Maiu. S'a întregit apoi comitetul prin alegerea de doi membri noi.

Dela sate.

Poporul jertfește pentru cultură mai mult decât domni!

Câmpuri-Surduc, 30 Martie n.

În anii din urmă mi-am fost pierdut toată încrederea în posibilitatea de a susține școala din darea culturii. Cum să poți solvi salariul urcat de lege, când în restimp de un an nu poți încasa cele 300 fl. (600 cor.) din contribuția ce o facem pe popor? Unde-i apoi împrejurarea, că în restimp de un deceniu a treia parte a contribuitorilor va deveni în așa stare, încât nici nu-i mai poți socoti între contribuabili.

Isoare de venit, ca în alte părți, — nu știu să aibă nici o biserică de pe aici.

Sidoxia de 15 cr. (30 fil.) cu cât năcaz se scoate, încât de multoari ziceam cătră doi-trei frunțași: Haideți să o plătim noi, ca să nu mai avem atâta năcaz.

— „Bine, să o plătim, dar ezi sidoxia, mâne alta și în urmă unde eșjungem? răspundeau ei.

Apoi de mai încercăm și după alte contribuiri pentru vre-un scop oarecare, tare deprimat rămâneam, căci nici la un rezultat nu ajungeam, ci din contră mă alegeam cu multe dureri sufletești, căci cu o mahnire de nedescris mi se înșirau lipsurile unde trebuie să tot deo oamenii și „nu se mai ajunge și pe de acestea”. Nu i de unde! Nu am!

Din conversațiile cu colegii mei am aflat, că așa în întreg jurul acesta e așa.

Ei, dar m'am hotărât să cerc toate mijloacele chiar să nu ies la nici un rezultat și chiar numai să-mi satisfac ambiția.

După un an de muncă și trudă, minune! Mie mi se adeverește contrarul.

Ei pot afirma, că poporul meu jertfește mai mult pentru cultura sa decât domni.

În I. adunare generală a „Înșoțirii de credit” ce am înființat-o la sfatul și stăruința dlui *Tordășianu* (sunt silit din recunoștință a i aminti numele și acum) poporul meu cu mult mai mult de jumătate a venitului curet l-a dat pentru scopuri culturale.

Abstrăgând dela cheltuelile mari de fondare ș. a. ca la tot începutul, adunarea generală a „Înșoțirii” noastre a împărțit venitul curat în modul următor: 150 cor. 15 fil., fondului de rezervă, iar cealaltă parte întregă culturii, adică: Bisericii 200 cor. și „Reuniunii de muzică și cântări” ce o avem aici 28 cor.

Am rămas emoționat un timp oarecare de acest fapt și am venit la convingerea, că poporul numai de aceea nu plătește regulat contribuțiile ce i se cer, pentruoă nu are de unde.

Dacă are, el dă tot ce-i prisosește.

De erau la adunarea genera'ă 10—15 înși tot decisu il socoteam de un lucru s'ăbuț, dar au fost — cu excepția a 2—3 toți membri, și alți oameni din comună cari nu erau membri, încât sala cea mare a școlii de nou z'dită era plină îndesată de popor.

În această adunare m'am convins, că poporul a rămas pe deplin luminat, că

din venit ce-l facem de pe la unii și alții noi cu nimic nu suntem ajutorați, să facem ori câtă rugămintă. Din contră, ce satisfacție avem, când noi ne votăm nouă din ale noastre!

„Ale tale dintru ale tale, ție aducându-ți de toate și pentru toate“.

Pe lângă binele acesta m'am ales și cu un mare bine moral, căci toți fac acum presiune morală asupra ace'ora vre o 25 cari încă nu sunt membri, ca și ei să se facă.

Dacă noi în cercul acesta am avea numai unul sau doi bărbați desinteresați „cu sentimente egale” bărbaților aveau demni, cari cu iubire ar conveni într'un loc sau altul și ar combina lucruri cari să ne scape de miserie, atunci altcum ar fi și pe aici.

Nu avem de acești bărbați pe aici! Avem numai de cei cu ambiție vană, cari poftesc ca tot roșul să conștee într'una te complimenta lor; dar încolo interese personale și alta nimică!

Din când în când se mai face și câte un martiraj de stradă pentru reclame.

Nu mai singure acestea însă nimănu nu folosesc. *Ioan Budoiu* preot.

Din Arad.

Primim spre publicare următoarele: La 10 Martie s'a reconstruit „Reuniunea femeilor române din Arad și jur”, care are de scop ridicarea unui edificiu nou, modern, pentru internatul de fete din Arad. În comitetul central au fost alese următoarele doamne: *Aurelia Beleş, prez., Letiția Oncu, viceprez., Iustina Șerban, cas., Sever Bocu, secretar, Ana Demian, Livia Vuie, Zina Moga, Elena Raicu, Lucreția Herby, Ergenia C. Pop, Adriana Ispravnic, Iovanca Nemet, Lucreția Russu, Marilina Bocu, Octavia Ciuhandu și dnii: Vasile Goldiș, Dr. Liviu Tămășdan, Dr. Iustin Marșieu și Dr. Corneliu Iancu.*

În comitetul din provincie au fost alese 200 membre din jurul Aradului, cătră cari din partea comitetului s'a adresat următoarea scrisoare:

Cu bucurie vă aducem la cunoștință, că „Reuniunea femeilor române din Arad și provincie” s'a reactivat în adunarea sa generală, ținută aici în Arad la 10 Martie n. 1909.

Tot cu asemenea bucurie vă notificăm, că adunarea noastră generală v'a ales de membru provincial în comitetul Reuniunii noastre, unde vă salutăm și vă primim cu toată dragostea.

Precum sună și statutele și precum ne dictează și inimile noastre, ne-am pus de gând să ridicăm aici în Arad de urgență o zidire modernă, în care să așezăm școala superioară de fete de azi și să o provodem și întregim cu școala de țesut și de menegiu și de tot ceea ce este de lipsă și folositor pentru creșterea bună și românească a fetelor române.

În acest scop facem cătră dvoastră acest apel, de soră cătră soră, rugându-vă să intrați și dvoastră în mijlocul nostru și să ne ajutați din toate puterile ca să putem ridica cât de curând acest altar pentru limba și cultura noastră.

Tot spre acest scop vă rugăm să binevoiți a vă înscrie și dvoastră și totodată să câștigați câți mai mulți membri la Reuniunea noastră. Căz'ă este mare și sfântă și toți câți simt românește, trebuie să se înroleze sub acest steag al culturii noastre.

Spre scopul acesta alăturat vă trimitem o listă de subscoriere, pentru adunarea de membri la Reuniune. Lista vă rugăm să ni-o remiteți, — cu taxele adunate până în 1 Noembrie 1909.

Arad, la 10 Martie 1909.

Reuniunea femeilor române din Arad și provincie.

Letiția Oncu m. p. Iustina Șerban m. p.
viceprez. cas.

Sever Bocu m. p.
secretar.

Invitare tuturor Românilor.

„Reuniunea femeilor române din Arad și prov.” are onoarea a vă ruga să binevoiți a lua parte la *Serata etnografică* — compoziția dlui *Dr. Tiberiu Brediceanu* — care se va aranja la *Damineca Tomii* în 5/18 Aprilie, la 8 ore seara, în hotelul „Crucea albă”, în favorul unui capital pentru a ridica un edificiu nou internatului de fete din Arad. Prețul de întare 8, 6, 5, 4, 2 cor. de persoană.

Dapă reprezentatiune urmează dans. Oferte benevole se primesc cu mulțumită.

Letiția Oncu Iustina Șerban
v.-prez. cas.

Sever Bocu
secretar.

Pentru evitarea cheltuelilor, invitări speciale nu se fac.

Programa:

- V. Alexandri: *Miorița*, declamație.
1. *Preludiu*, cântat de orchestra muzicii militare.
 2. *Hora*, dansată de 6 perechi în costume din România.
 3. *Doine din Ardeal*, solo de voce cu acompaniament de orchestra militară.
 4. *Lugojana*, dansată de 3 perechi în costume din jurul Lugojului.
 5. *Ardeleana-Hațegana*, dansată de 4 perechi în costume din Abrud-Hațeg.
 6. *Pe picior*, dansată de 2 perechi în costume din Oravița.
 7. *Învărtita*, dansată de 2 perechi în costum din Săliște.
 8. *Cântec din Banat*, solo de voce cu accomp. de orchestra muzicii militare.
 9. *Bătăta, Călușerul și Brăul*, dansate de 7 domni în costume din România.

NOUTĂȚI.

Din cauza sfintei sărbători de Miercuri „Bunavestire”, numărul proximal ziarului nostru apare Vineri, ca număr dublu de Paști.

Școala pentru economia de casă (școala de menaj), susținută de „Reuniunea femeilor române din Sibiu”, deschide la 15 Aprilie n. un curs nou de bucătărie. Cursul va dura de la 15 Aprilie până la 15 Iulie. Taxa pentru elevele interne e de 150 cor., iar pentru cele externe de 120 cor. Informații detaliate se pot primi de la domnișoara *Tulia Bogdan*, Sibiu, strada Baier Nr. 1.

Portretul lui Brediceanu. Tinărul artist, dl *V. Simonescu*, a pictat pe seama casinei române lugojane portretul regretatului Coriolan Brediceanu. Tabloul, foarte reușit, înfățișează pe Brediceanu stând cu o mână la sold, cu cealaltă răzîmînd creionul pe cartea legii la masa verde, unde se știe că răposatul a reclamat drepturi pentru poporul său. Inspirația artistului a fost dintre cele mai fericite.

Gogol. S'au împlinit în 19 Martie st. v. o sută de ani de la nașterea celebrului scriitor *N. Gogol*. A trăit mai mult în Roma, decât în patria sa, unde cenzura i a pus multe piedeci. Din lucrările lui pomenim romanul din viața căzăcească „*Taras Bulba*”, apărut în 1834, — îl avem tradus în românește de I. L. Brândză; „*Revizorul*”, piesă reprezentată în Petersburg la mijlocirea țărului, căci cenzura nu voia să lase să se joace piesa; cartea de căpetenie a lui Gogol este „*Suflète moarte*”, apărută în 1842, în care se zugrăvesc minunat obiceiurile pe la curțile proprietarilor și pe la slujbași de tot felul. Gogol a murit în 1852 în mizerie, dușmănit de mulți și uitat aproape de toți, câți l-au cunoscut.

Caz de moarte. *Iuliu Schaffer*, cunoscut și în cercurile muzicale românești din Sibiu, a reposat în Hanovra, unde se dusesse nu de mult ca profesor la conservatorul de muzică. În Sibiu s'a distins ca bun pianist și recenzenț muzical, și ca harnic profesor; a avut multe eleve de la școala noastră superioară de fete, și a compus între altele și câteva lucrări muzicale cu motive românești.

Teatrul Sibiului. Cu reprezentațiile de ieri, Daminec, s'a închinat steg'nea din anul 1908/9; trupa dlui director *Bauer* pleacă la Făgăraș, și d'acolo în alte orașe ardelenesti, făcându-i turnee obișnuit. Merit real și-a câștigat direcțiunea teatrală prin faptul, că s'au reprezentat piese de înaltă valoare ale unor scriitori clasici ca Shakespeare, Schiller și Lessing, asemenea și a scriitorilor moderni ca Ibsen și G. Hauptmann, jucate de câteva puteri artistice escelente. Direcțiunea teatrului, ținînd seamă de dorința publicului care caută să-și petreacă în piesele teatrale, ni a dat și opere, farse și alte lucrări, cari firește au avut o valoare mai mult distractivă, decât artistică. În resumat credem, că nu greșim dacă atribuim teatrului din Sibiu un nivel, la care puține teatre din provincie au putut să se înalțe.

Penzi pentru comercianți. În camera de comerț din Craiova, România, s'a emis ideea d'a se înființa o casă de penzi pentru comercianți, spre a asigura pe aceia, cari ajungînd la bătrânețe rămân fără capital de întreținere, sau cari ajung în imposibilitate de a munci din cauza infirmităților. Camerele de comerț, în congresele lor, probabil vor discuta ideea, căutînd s'o realizeze.

Congres geologic. Institutul geografic din Budapesta, al cărui director e *Lóczy Lajos*, aranjază în luna aceasta un congres geologic, care se va ține în Arad și va avea o durată de șapte zile. Se vor face și excursiuni științifice în apropierea Aradului. Ședințele se vor ține în sala mare a palatului orășenesc din Arad.

Spargere în Mișcolț. Făptaitori până acum necunoscuți au sevărșit o mare spargere în orașul Mișcolț, furînd dela o proprietară cu numele *Lichtschein* juvaere în preț de 20 de mii de coroane, într'una din seri, când proprietara era dusă la teatru.

Rămășiță romană. Cu prilejul săpăturilor din Buda veche s'a găsit în zilele trecute un sicriu de pe vremea romanilor. Sicriul va fi predat în grija muzeului din capitală.

Proletariat intelectual. Candidatul de avocat *Carol Király*, în vîrsta de 33 ani, și-a tras în cap un glonț de revolver în localul reuniunii candidaților de avocat din Budapesta. De șase luni nu mai avea nici un post; iar în zilele din urmă, lipsit cu desăvârșire de mijloacele traiului, a desperat și a hotărât să se sinucidă.

Mare exploziune. Un rezervoar al rafinării de petrol în Fiume a explodat ieri dimineața. S'au nenorocit doi lucrători. După o lucrare de trei ore focul a fost localizat. Dauna face 1/2 de milion.

O paralelă face acum dume, parlamentul rusesc, între armata germană și între cea rusească. Deputații ruși scot la iveală, că armata Germaniei este mai bună și mai puternică decât a Rusiei.

Spania progesează... În orașul spaniol Bilbao se va deschide în Mai a. c. o școală specială pentru *tauronomia* (lupta cu tauri). Localul catedrei îl va lua o arenă, unde școlarii vor face deprinderile trebuincioase. Viitorii torero se prezintă deja în număr considerabil pentru a se înscrie la această „școală” spaniolă.

În favorul acuzaților din Zagrab s'a pornit o mișcare între studenții d'acolo, cu scop de a ruga pe cunoscutul scriitor *Björnsterne Björnson* să-și ridice glasul în favorul celor 53 sârbi acuzați, cum zic studenții, fără teme.

Dl Iuliu Bardosy, inspector r. de școale pens. din incidentul depunerii rigorozului juridic ultim din partea fiului sau *Augustin*, dăruiește fondului de 20 bani al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” pentru cumpărarea unei case cu hală de vânzare, 10 cor.

Acuzat. Preotul din Iclanzel, părintele *Romul S. Orbean*, cum i se scrie „*Gazetei*”, este pus sub acuză din partea tribunalului din Tarda pentru *agitare* contra doinelor maghiare, fiindcă ar fi oprit copiii în școală să cânte doine maghiare.

Conjurație militară. În trei orașe din Sărbia s'a dat de urma unei conjurații de ofițeri, îndreptate contra dinastiei *Karagheorghevici*. Au fost arestați nouăsprezece ofițeri în Niș și Kragujevț.

La fondul „Episcopul Nicolae Popa pentru masa învățăcelilor meseriași” au mai dăruit: *Candin Suciu*, paroh Măgina, 1 cor.; *Nicolae Moisin*, comerciant Râmnicul-Vâlci, 50 bani; *Nicolae Todoran*, protopresbiter (Cetatea de baltă) membru familiei sale, 1 cor. și *Victor Tordășian*, prezident 10 bani.

Petrecere în Bonțida. Comitetul parohial al bisericii gr. ort. rom. din Bonțida invită la producțiunea teatrală-musicală împreună cu dans ce va avea loc în Bonțida (Bonczhida) la 30 Martie v. (12 Aprilie n.) 1909 în localitatea școlii gr. ort. române. Prețul de intrare: de persoană 2 coroane, de familie 4 coroane: începutul la 7 1/2 oare sara. Venitul curat este destinat în favorul bisericii gr. ort. rom. ce se va edifica din nou.

Mulțămîță. Subscrișul imi țin de datorință a exprima și pe această cale deosebită și sincera mea mulțămîță parohiilor mei *Cordea Toma* și *Cordea Simion* cu *Onea Gavriil* și *Gerasim*, cari au binevoit a cumpăra și dona pe seama bisericii noastre câte un prapor în preț de 24—32 coroane. Aceste fapte creștinești, cari vorbesc de sine, bunul Dumnezeu să li le scrie în cartea vieții! Ponor, 18 Martiu 1909, *Laurențiu Ciorbea*, paroh.

Din desp. „Asociațiunii”.

Convocare.

Ca delegat al comitetului central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român” pentru organizarea „Despărțământului Bucium” în Săleș, invitat pe toți cărturarii și poporul, cari se interesează de înaintarea în cultură a poporului român la adunarea constituantă a despărțământului, ce se va ține în Bucium, în localitatea școlii gr.-at. la 15 Aprilie, 10 ore a. m. st. n. cu următorul program: 1. Deschiderea-adunării. 2. Constituțiunea biroului. 3. Inscrierea membrilor. 4. Alegerea comitetului cercual. 5. Eventuale propuneri. 6. Verificarea procesului verbal.

Șimleu, 28 Martie 1909.

Andrei Cosma.

Un caz interesant.

— Din tainele legii școlare. —

În ziarul nostru nrul 140—141 din 23 Decembrie 1908 sub titlul de mai sus s'a publicat un articolă venit din afară, în care se tracta definitivarea învățătorului *Ioan Miclăuș*, respective întregirea prin alegere a celor 2 posturi vacante dela școala noastră confesională din Săliște. Se știe, că comisiunea administrativă pe baza diplomii și pe baza anilor de serviciu a definitivat pe învățătorul *Ioan Miclăuș* în postul său, în care fusese instituit numai provisoric. Dl ministru la care ajunsese chestiunea prin apelată, a anulat hotărârea comisiunii administrative, ca neavînd bază în lege, dar a dispus întregirea necondiționată a posturilor prin alegere, conform dispozițiilor din statutul organic. În urma concursului publicat s'au prezentat 8 candidați, toți cu calificățiune legală. Din acestia comitetul parohial a candidat numai 2 inși, pe cari apoi sinodul i-a ales, iar consistorul arhidiececesan i-a provăzut cu decrete de învățători definitivi. Cei nemulțămîți cu alegerea în loc să apeleze în termenul legal la consistorul metropolitan, au dat plânsoare la dl ministru de culte și instrucțiune publică.

La rîndul său dl ministru pe baza informațiilor ce și-a luat atât dela consistorul arhidiececesan, cât și dela organele sale subalterne, a trecut la ordinea zilei peste plânsoarea celor nemulțămîți, deși constată, că în sensul §-lui 61 din regulamentul școlar, comitetul parohial nu era în drept a deschide din lista de candidare pe nici unul dintre concurenți, pe cîtă vreme aveau calificățiunea legală și petițiile de concurs le-au dat în termen legal. Cu acestea chestiunea ar fi încheiată.

Dupăce însă în articolășul publicat în această chestiune, printre rînduri se fac unele aluzii, din cari ușor s'ar putea deduce, că inspectorul regesc sau peste tot organele administrative în procedura lor au fost conduse de interese particulare, am cercetat și pe baza informațiilor luate din locul cel mai competent ținem să declarăm, că atât inspectorul regesc, cât și organele administrative din comitatul nostru au observat o ținută loială și la darea informațiilor ce li s'au cerut n'au avut în vedere decât interesele școlii.

Din public.†)

Mulțămîță publică.

Subscrișul, atât în numele meu, cât și în al poporului din parhia *Mociu*, imi țin de plăcută datorință a-mi exprima și pe această cale sincera mea mulțămîță dlui *Nicolae Vulcu*, originar din Săliște — arîndator în *Pogăciava*, pentru suma de cor. 100, dăruită ca fond parohial pentru susținerea școlii, până când aceasta va putea fi susținută de biserică și pentru suma de cor. 5 dăruită prin despărțământul *Mociu* al Asociațiunii.

Tot asemenea mulțămîță și dlui *Dr. Victor Moldovan* adv. în *Mociu*, fiul regretatului dintins fruntaș român al Câmpiei și protopop al Cătinei, *Ioan Moldovan*, pentru suma de cor. 10 dăruite școlii noastre și pentru ofertul făcut în scris de a contribui la susținerea școlii noastre an de an, până când copila dsale va frecuenta această școală, cu suma de cor. 100. Bunul Dumnezeu, la a cărui preamărire contribuiesc cu aceste daruri, să le răsplătească din darurile sale cele bogate, iar copila dlui *Dr. Moldovan*, prin care ne vine darul, spre bucuria celor ce o iubesc să trăiască.

Mociu, la 17/30 Martie 1909.

Simeon Ciuca
paroh gr.-or.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica această Redacțiunea nu primește răspunderea.

Cărți și reviste.

„Anuarul raporturilor agronomice” pe anul 1908, editat din partea ministerului regesc unguresc de agricultură. Prețul 1 coroană. E cartă mare, de 654 pagini, format mic, cu cuprins de interes pentru aceia pe cari îi privește: raportorii agronomici ai ministerului, a căror listă e asemenea publicată în cartă, în ordine alfabetică. Cartea, împreună cu altele apărute în editura ministerului regesc de agricultură, se trimite gratis preoților, învățătorilor și notarilor comunali, dacă o cer prin scrisoare ori cartă postală dela ministerul regesc de agricultură din Budapesta.

Vatra școlară, rev. ped., anual II Aprilie 1909 Nr. 3, redactată de prof. sem. din Sibiu *Dr. P. Șpan*, cuprinde: Școala și formarea caracterului de *Dr. P. Șpan*. Met. de instrucție și dotația învățătorilor din jud. Iași și Vaslui, după rap. lui *Eminescu*, de *Traian Șteu*. Model de lecție, numărul 7, de X; Din viața școlară de *Dascalu*; Din experiență; Informațiuni. — Abonament: pe an 6 cor., pe jum. de an 3 cor.

„Biblioteca pentru toți” Nr. 419 cuprinde *Lăutarul din Cremona*, piesă de *François Coppée*, tradusă în versuri de *Traian Demetrescu*. Prețul 30 bani. *François Coppée* e unul din poeții francezi cei mai cunoscuți și citiți. El are darul de a fermeca, și popularitatea lui e universală. *Lăutarul din Cremona* e una din operele cele mai reușite ale celebrului autor al *Trecătorului*, care dintr'odată s'a ridicat până la cele mai înalte culmi ale gloriei. *Lăutarul din Cremona* e o poveste de dragoste, de o duioșie neîntrecută, în care *Filippo*, un muzicant genial dar cocoșat se jertfește pe sine ca să facă fericirea fetei pe care o iubește, dar care iubește pe un altul. Situațiile dramatice și poezia versurilor lui a cugetărilor fac ca *Lăutarul din Cremona* să fie o operă desăvârșită. Tradusă de regretatul și duiosul poet *Traian Demetrescu*, versiunea românească redă frumusețea originalului.

„Biblioteca pentru toți” No. 432—433 cuprinde: *Romanul Căsătoriei*, de cunoscutul scriitor și filozof rus *Leo Tolstoi*. În acest roman *Tolstoi* arată cât de greșită e creșterea ce se dă azi fetelor, cum ele nu sunt de loc pregătite pentru înalta lor menire de soții și mame; arată d'asemenea în cunoscutul-i stil limpede și curgător cum viața de lux și petreceri din orașele mari e obârșia multor nenorociri și distrugătoare a număroase căsnicii. *Romanul căsătoriei*, care captivează numai decât pe cititor și-l ține până la sfârșit sub farmecul său, trebuie să fie citit de orice părinte care își iubește familia. Traducerea e făcută cu o deosebită îngrijire de către publicistul *B. Marian*. Prețul unui volum 60 de bani. Se află de vânzare la toate librăriile. Catalogul complet al acestei Bibliotecii, care cuprinde peste 400 de volume din toate ramurile și care se sporește pe fiecare săptămână cu câte 2 volume noi, a se cere gratis Librăria Editoare *Leoni Alcalay*, la București.

Poșta redacției.

Mai multora. În chestiunea conferențelor învățătoresți Conzistorial face unele propuneri sinodului arhidiececesan. În conformitate deci cu concluzul pe care-l va lua sinodul în această afacere, se vor convoca și ține conferențele învățătoresți în anul acesta și în viitor.

Mamelor nutritoare

li se întărește și îmbogățește laptele dacă folosesc Emulsiunea lui SCOTT. 9 (270) 1—1

Slăbiciunea

incetează, copilul devine mai roșiu și mai liniștit ca mai înainte.

Emulsiunea lui Scott dă în toate crizele de naștere putere, mărește curagiul și e totodată plăcută și ușor mistuitoare.

Se poate lua cu cel mai bun succes și vara.

Prețul sticlei originale cor. 2.50. Se găsește în toate farmaciile.

Veritabilă mamă
ouăceastă mară
— Pescarul — ca
asemni garanției
al experiențelor
lui SCOTT.

Concurs repetit.

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia rom. gr. or. Folt tractul Geoagiului prin aceasta să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emo'umente'le înpreunate cu acest post de paroh de clasa III-a sunt cele fașionate sub coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat.

Doritorii de a concura sunt poștiți ași așterne rugările instruite conform ordinului consistorial No. 1642 B's. e. c. cu Atestat de VIII clase gimnasiale și celelalte documente rec-ruite conform normelor din vigoare, în terminul arătat mai sus, subsemnatului oficiu protopresbiterial, având a se presenta în parohie cu știrea protopresbiterului, în vre o Dumineoă sau sărbătoare, spre a se face cunoscut cu poporul credincios prin cuvântare sau celebrare la sânta liturgie.

Orăștie, 6 Martie 1909.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al tractului Geoagiu.

Vasile Domșa
protopresbiter adm.

Licitațiune minuendă.

Pe baza planului și preliminarului de spese aprobat de Prea Venerabilul Consistoriu Arhidiecezan cu datul de 28 Martie 1908 Nr. 3401 Ep. se dă în întreprindere pe calea licitațiunei publice minuendă edificarea bisericeii gr. or. din filia Hôghiz (Héviz) protopresbiteratul Cohalmului.

Licitațiunea se va ținea în Hôghiz în casa epitropului Pantilimon Pantilimon Marți a treia zi de Paști, 31 Martie st. v. la 11 oare a. m.

Prețul de strigare e 3500 coroane în care nu e computat materialul cel dă comuna bis. peatra, cărămida, nisipul și varul.

Licitații au a depunę înainte de începerea licitațiunei vadiu de 10 procente după prețul de strigare. Comitșul parohial își rezervă dreptul de a concedea lucrarea aceluî întreprinzător în care va avea mai multă încredere.

Planul și preliminarul de spese și condițiunile să pot vedea la oficiul parohial din Fântâna.

Hôghiz, în 12 Martie st. v. 1909

Eftimie Marin Pantili Pantilimon. paroh.
Văvut: **Titu V. Gheaja** protopresbiter.

Szeben vármegye alispánjától.

Szám: 2871/1908. II. [105] 3-3

Versenyárgyalási hirdetés.

A nagyszeben — ujevgház — szentágothai th. közut 17—18 km. sz. kaszának áthelezésére vonatkozó és a vármegyei közigazgatási bizottság által 1909 márczius hó 8-án 637/909 sz. a. 3378 K 78 fill. költséggel engedélyezett munkálatok biztosítása céljából 1909 évi Aprilis hó 13-ik napján (Kedd) d. e. 11 óra Szebenvármegye alispáni hivatalál a vármegyei ház kis üléstermében tartandó zárt ajánlati versenyárgyalást hirdetek ki és felhívom a versenyzeni óhajtokat, hogy fenntébi munkálatok végrehajtásának elvállására vonatkozó lepecsételt ajánlataikat Szebenvármegye alispánjához címezve fentebb kitett nap d. e. 10 óráig anyival inkább adják be, mivel a későbben érkezett ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni. Csak szabályzerűen kiállított és pecsétel lezárt sértetlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. — Az ajánlatokhoz az általános feltételekben előírt az engedélyezet költség 5% annak megfelelő bánatpénz a nagyszeben m. kir. adóhivatalnál törtent letételeiről szóló nyagta csatolandó. A versenyárgyalás son az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek és az ajánlattevők ajánlataikkal még 30 napig kötelezettségben maradnak.

Azon ajánlattevők, kik Szebenvármegyével eddig üzleti összeköttetésben nem állottak, tartoznak megbízhatóságukat a brassói kereskedelmi és ipar kamra által kiállított bizonyítványal igazolni. A fennebb kijelölt munkálatokra vonatkozó tervek és összes iratok a nagyszeben m. kir. államépítészeti hivatalnál a hivatalos órákban megtekinthetők.

Nagyszeben 1909, évi márczius hó 23-án.

Reisenberger
alispán.

MARE e noroculla KISS

Hărnicie, lucru și cruțare îți ajută după timp îndelungat să ajungi la bani, și totuși să ajungi repede și pe neașteptate bogat, e un noroc mare. De aceea cei mai mulți oameni cumpără losuri, pentru că au **mereu speranța** de a ajunge bogați.

Indeosebi loteriile c. ung. priv. sunt preste tot iubite, pentru că din cele 125.000 losuri puse în circulație 62.500 bucăți câștigă, deci necondiționat **tot al doilea los câștigă!** Șansele de câștig sunt unice în felul lor, nu există în lume un plan de loterie care să fie atât de solid și favorabil.

Atât la emisiune cât și la trageri e controlată din partea regimului c. ung. și din aceasta cauză publicul are în losurile de clasă **toată încrederea.**

Norocul e neprețuit! Dela întâmplare depinde norocul multor oameni. În viața fiecărui om au fost și sunt momente, în cari își poate edifica norocul! Faceți o încercare de noroc cu acel număr, care stă lângă **numele Dtră** sau lângă numele unei persoane a Dtră iubite, care probabil la tragerea viitoare se va trage cu un câștig mai mare.

(106) 2-8

Încercați-Vă norocul la noi, căci

MARE e norocul la KISS!

CAROL KISS & COMP.

societate de bancă pe acții, colectura principală a loteriei de clasă c. ung. priv.

Biroul central:

IV. Kossuth Lajos-utca 13. sz.

Filiale:

Erzsébet-körút 22. și Rákóci ut 55. sz. a.

CUM VĂ NUMIȚI?

Acești numeri se capătă numai la noi:

Achil 8323	Claudia 48157	Filon 8301	Iosif 37456	Manase 102144	Rica 44712
Adam 9802	Clelia 79301	Flav us 64619	Irimie 108079	Maria 17004	Romul 613
Adelina 91537	Chirion 8243	Florea 57570	Irina 8317	Marcel 3875	Roza 107152
Adrian 4205	Coman 80076	Florian 41586	Irma 22272	Marin 107629	Rozina 64581
Adriana 13195	Constantin 90729	Flucaș 39596	Iordache 89985	Mariș 37340	Sabin 102491
Agapia 79462	Cornel 107151	Foica 8184	Isidor 108393	Marius 90709	Samuil 68807
Agapiu 107658	Cornelia 6472	Francisc 78251	Isopescu 106161	Margareta 4213	Sebastian 23106
Aglaia 89063	Bucur 54722	Frosa 39051	Isac 17001	Matilda 39416	Sempronia 27355
Agnes 73314	Bicura 91937	Fulvia 105981	Iudita 54442	Maximilian 108876	Sever 46183
Alec 102182	Daniil 29152	Furdul 9813	Iulia 107621	Mateiu 4214	Silvia 68816
Alice 105992	David 84012	Galea 107245	Iuliana 40644	Mihail 78302	Sofia 22189
Alexandru 90696	Delia 67607	Gane 91096	Iulius 18608	Milan 102104	Sofron 37459
Amalia 8395	Dinu 7490	Gavril 90450	Izabella 73340	Minerva 38900	Solomon 89413
Amos 91852	Dionisiu 4203	George 108076	Kálmán 86312	Minodora 8274	Sorin 93657
Ana 39767	Dora 50569	German 37463	Kamill 33836	Mioara 4204	Stefan 82070
Anastasiu 18048	Dorina 20564	Gherasim 39485	Karolin 96095	Miș 108106	Stella 56864
Andrei 40633	Dorotea 108043	Giurca 56057	Károly 95342	Mircea 22211	Tan 107173
Antoniu 14709	Duca 93659	Giurgiu 108005	Kázmer 654	Miron 60115	Teodor 91929
Antonia 919 9	Duma 91304	Gizella 78277	Katalin 4955	Moise 14769	Teofil 95339
Aristia 108059	Dumitru 96086	Gligor 13026	Kelemen 39406	Nascu 34283	Tereza 102102
Aron 90433	Ecaterina 41626	Grebenea 12701	Klára 27191	Natalia 479	Tiberiu 96063
Artemie 78900	Eleftera 73398	Greco 26192	Klotild 108113	Natescu 88059	Timotei 16881
Ascaniu 5204	Elena 8212	Graur 39052	Konrad 32099	Otilia 102195	Titu 8297
Augusta 39759	Ella 102535	Griga 519	Kornélia 7481	Netti 8357	Toma 78469
Augustina 6465	E'eonora 93660	Gritta 8865	Kornél 24751	Niș 95845	Trandafir 3361
Augustin 5206	Elie 90435	Groza 94967	Kristóf 90802	Nonu 93671	Traian 105993
Aurel 23142	Elisa 100957	Grego in 95001	Krisztina 39591	Nora 73215	Tullia 56806
Aurelia 103911	Elisaveta 22152	Hareti 263 7	Laura 91847	Octavian 8528	Ulpian 91938
Aurora 106123	Elisen 12716	Helena 29551	Laurentiu 73221	Octavia 37473	Urdea 33803
Avel 458	Elvira 8136	Hermina 88168	Lavinia 27188	Oftalia 57607	Vasile 82627
Balnt 102548	Ema 12713	Henric 21388	Lazar 2348	Olimpiu 102215	Vasile 100973
Barcianu 96051	Emanuil 91989	Hociota 91504	Leni 106155	Onisifor 3355	Valeriu 7497
Beatrice 10493	Emil 8156	Hortensia 8192	Leniș 17005	Otilia 23141	Valeria 4963
Bena 13269	Emilia 8397	Hugo 4225	Leonida 106027	Ovidiu 37350	Valeria 29426
Bendorfean 90678	Eraclie 94990	Iacob 26703	Leontin 96084	Parteme 96069	Veturia 623
Benedict 8287	Ermil 102218	Iancu 93054	Leontina 22175	Paraschiva 93649	Victor 22415
Beniamin 73400	Eremia 4957	Ida 8293	Letitia 90795	Patriciu 95016	Vincentiu 108048
Berta 8134	Ernestin 90528	Ileana 79826	Lina 61603	Pavel 102105	Viorica 91523
Bianu 273 1	Eufrosina 100971	Ilie 105997	Livia 71107	Petru 684	Virgil 16512
Bibu 73293	Eugen 90766	Ilieșcu 4409	Livius 4953	Pompiliu 82105	Virginia 102297
Blăjean 13619	Eugenia 54432	Ilieș 86707	Lisa 18601	Radu 63453	Wa'ter 13606
Boiu 96845	Euseb'u 9808	Ilarion 108040	Luca 64227	Rafila 94220	Wladimir 91324
Boldea 197160	Eva 13165	Ignatie 75001	Luca 64227	Raicu 26578	Zacharie 67315
Bodea 50566	Evașan 99657	Ioan 91329	Lucia 2335	Reo 91345	Zeno 95007
Borcea 38393	Fabus 8335	Ioan 78457	Lucian 73316	Relu 58138	Zenovie 108396
Brațeanu 63613	Felicia 19121	Ionescu 8295	Ludovica 3357	Remus 90710	Zina 87001
Camil 51193	Filimon 106054	Iosefina 102290	Magda 486	Regina 37469	Zoe 67650
Cecilia 28000	Filip 63455				

Ne rugăm a comanda imediat, ca să nu se epuizeze numărul dorit.

Losurile de clasă I.

Prețurile:

Optime	Los coroane	1-50
Pătrar	"	3-
Jumătate	"	6-
Intreg	"	12-

Tragere:

în 19 și 21 Maiu.

Rugăm a tăia aici afară și a ni-l trimite nouă!

BILET DE COMANDA.

Cătră cassa de bancă Carol Kiss & Comp, soc. pe acții.
Budapest, IV. Kossuth Lajos-utca 13.

Rog pentru trimiterea de clasă primă
loteria XXVII și a planului ofișios.

Suma în Cor. } o trimit alăturat în mărci.
} o trimit prin mandat poștal,
} binevoiiți a o ridica prin ramburs.
(Cele de prisos sunt a se șterge.)

Adresa exactă. } Numele
} Locul, strada, Nr. casei
} Poșta ultimă (Comitatul)